

پژوهشکده علوم و معارف حدیث: ۲۲۳

محمدی ری شهری، محمد، ۱۳۲۵ -

[دانش نامه امام حسین (ع)، برگزیده].

شهادت نامه امام حسین (ع) بر پایه منابع معتبر، برگرفته از: دانش نامه امام حسین (ع) / محمد محمدی ری شهری؛ با همکاری سید محمود طباطبایی نژاد و سید روح الله سید طبایی؛ به گزینش، مرتضی خوش نصیب - قم: دار الحدیث، ۱۳۸۹، ۱۰۸۳ ص. - (پژوهشکده علوم و معارف حدیث؛ ۲۲۳)

ISBN: 978 - 964 - 493 - 542 - 8

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتاب نامه به صورت زیر نویس.

۱. حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق. - دائره المعارفها، الف. خوش نصیب، ۱۳۴۲ - خلاصه کننده.

ب. عنوان، د. عنوان: دانش نامه امام حسین (ع) بر پایه قرآن، حدیث و تاریخ.

۲۹۷/۹۲

۱۳۸۹ ۴۲ م ۴۱/۷ BP

فهرست نویسی پیش از انتشار، در کتابخانه تخصصی حدیث / قم.

شهادت نامه امام حسین علیه السلام

بر پایه منابع معتبر

برگرفته از: دانشنامه امام حسین

محمدی شیری

با همکاری

سید محمود طباطبائی نژاد

سید روح‌الله سید طباطبائی

گزینش

مرتضی خوش نصیب

شهادت‌نامه امام حسین (ع) بر پایه منابع معتبر (برگرفته از: دانش‌نامه امام حسین (ع))

محمد محمدی ری‌شهری

همکاران: سید محمود طباطبایی‌نژاد، سید روح‌الله سیدطباطبایی

مترجمان: مهدی مهریزی، عبد‌الهادی مسعودی، محمد مرادی

گزینش: مرتضی خوش‌نصیب

تحقیق: گروه سیرنگاری پژوهشکده علوم و معارف حدیث

بازبین نهایی: سید مجتبی غیوری

بازبین ترجمه: رسول افقی، محمد مرادی، محمد هادی خالقی

سرپرستار: محمد هادی خالقی

ویراستار: سید محمد دلایل موسوی، محمد باقری‌زاده اشعری

نمونه‌خوان: علی‌نقی نکران، مصطفی اوجی، سیدهاشم شهرستانی، محمدعلی دباغی، حیدرعلی وائلی

خوش‌نویس: حسن فرمانگانی

صفحه‌آرا و حروفچین: علی اصغر ذریاب

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث

چاپ: اول / ۱۳۸۹

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۲۰۰۰

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵، تلفن: ۰۲۵۱ ۷۷۴۰۵۲۳ / فاکس: ۰۲۵۱ ۷۷۴۰۵۷۱ / ص.ب ۴۴۶۸ /

۳۷۱۸۵

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم): ۰۲۵۱ ۷۷۴۰۵۴۵ / فروشگاه شماره «۲» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم

حسنی (ع)): ۵۵۹۵۲۸۶۲

فروشگاه شماره «۳» (مشهد مقدس، چهارراه شهدا، ضلع شمالی باغ نادری، مجتمع فرهنگی تجاری گنجینه کتاب، طبقه هم‌کف: ۳ -

۰۵۱۱ ۲۲۴۰۰۶۲

فروشگاه شماره «۴» (مشهد مقدس، میدان تختی، خیابان شهید اسدالله زاده، نرسیده به چهارراه پل خاکی، سمت چپ، ساختمان کوثر،

تلفن: ۲۲۲۱۴۲۴

<http://darolhadith.ir>

darolhadith.20@gmail.com

ISBN: 978 - 964 - 493 - 542 - 8

❖ کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است ❖

فهرست اجمالی

۱۱	پیش‌گفتار
۱۹	درباره این کتاب
	بخش یکم: مهم‌ترین مباحث مربوط به حماسه عاشورا
۲۷	فصل یکم: کتاب‌شناسی تاریخ عاشورا
۶۳	فصل دوم: اهداف قیام عاشورا
۷۹	فصل سوم: ارزیابی سفر امام حسین (ع) به عراق و نهضت کوفه
۱۱۷	فصل چهارم: عزاداری و گریه برای امام حسین (ع)
۱۳۴	فصل پنجم: مراحل و سیر تاریخی عزاداری امام حسین (ع)
	بخش دوم: پیشگویی درباره شهادت امام حسین (ع)
۱۵۱	فصل یکم: خبر دادن خدای سبحان از شهادت امام حسین (ع)
۱۵۶	فصل دوم: پیشگویی پیامبر در باره شهادت امام حسین (ع)
۱۷۸	فصل سوم: پیشگویی امیر مؤمنان (ع) درباره شهادت امام حسین (ع)
۱۹۶	فصل چهارم: پیشگویی‌های دیگر در باره شهادت امام حسین (ع)

پژوهشی درباره احادیث پیشگویی شهادت امام حسین (ع) ۱۹۹

بخش سوم: خروج امام حسین (ع) از مدینه تا ورود به کربلا

فصل یکم: خودداری امام حسین از بیعت با یزید	۲۰۳
فصل دوم: از مدینه تا مکه	۲۱۴
فصل سوم: فعالیت های امام حسین (ع) در مکه	۲۲۲
فصل چهارم: بیرون آمدن نماینده امام حسین (ع) از مکه تا شهادتش در کوفه	۲۳۴
تأملی در گزارش های مربوط به استعفای مسلم از نمایندگی امام حسین (ع)	۲۳۷
سخنی در باره محل اقامت مسلم در کوفه	۲۴۲
سخنی در باره تعداد بیعت کنندگان با مسلم	۲۴۳
تأملی در گزارش طرح ترور ابن زیاد	۲۶۰
تأملی در گزارش های مربوط به دستگیری مسلم، پس از امان دادن به او	۲۹۱
سخنی در باره مدت حضور مسلم در کوفه	۳۰۴
فصل پنجم: شهادت گروهی از یاران امام (ع) در کوفه و زندانی شدن گروهی دیگر	۳۱۱
نگاهی به کارنامه مسلم در کوفه	۳۱۷
فصل ششم: مخالفان رفتن امام (ع) به سمت عراق	۳۲۱
فصل هفتم: از مکه تا کربلا	۳۳۳
دو نکته تاریخی و فقهی در باره خروج امام (ع) از مکه	۳۴۸
سخنی در باره حرکت کاروان امام حسین (ع) از مکه تا کربلا	۳۵۱
سخنی در باره شهادت پیک های امام حسین (ع)	۳۷۲

بخش چهارم: از رسیدن امام حسین (ع) به کربلا، تا شهادت

فصل یکم: امام (ع) در محاصره دشمن	۳۹۷
----------------------------------	-----

۳۹۹	بررسی تطبیقی روز ورود امام علیه السلام به کربلا و روز عاشورا
۴۵۶	موقعیت خیمه‌های امام حسین علیه السلام و نقش آنها در صحنه نبرد
۴۶۱	فصل دوم: نگاهی به میدان نبرد
۴۶۳	سخنی در باره شمار دو سپاه
۴۸۲	سخنی در باره شهدای حمله نخست
۴۸۵	توضیحی در باره مقصود از اجازه دادن خدا برای کشته شدن امام حسین علیه السلام و...
۴۹۶	اشاره‌ای به چگونگی به جا آوردن نماز خوف
۵۰۱	فصل سوم: شهادت یاران امام حسین علیه السلام
۵۵۳	سخنی در باره دیگر یاران شهید امام حسین علیه السلام
۵۵۶	فصل چهارم: شهادت فرزندان امام حسین علیه السلام
۵۷۴	فصل پنجم: شهادت فرزندان امیر مؤمنان علیه السلام
۵۹۵	فصل ششم: شهادت فرزندان امام حسن علیه السلام
۶۰۷	فصل هفتم: شهادت فرزندان عبد الله بن جعفر
۶۱۱	فصل هشتم: شهادت فرزندان عقیل
۶۱۷	فصل نهم: شهادت سید الشهداء علیه السلام
۶۵۰	سخنی در باره تعداد شهدای کربلا

بخش پنجم: پس از شهادت

۶۶۳	فصل یکم: نهایت سنگ دلی
۶۷۷	فصل دوم: نشانه‌های آشکار شده
۶۹۴	توضیحی در باره حوادث خارق العاده پس از شهادت امام حسین علیه السلام
۶۹۶	فصل سوم: به خاک سپاری شهیدان

۸ شهادت نامه امام حسین (ع)

سخنی در باره کفن و دفن شهدا ۷۰۴

فصل چهارم: ماجرای سرهای شهیدان ۷۰۸

سخنی در باره محل دفن سر مقدس سید الشهداء (ع) و سرهای دیگر شهیدان ۷۲۶

فصل پنجم: برخی کرامت‌های دیده شده از سر سید الشهداء (ع) ۷۳۰

فصل ششم: از کربلا تا کوفه ۷۳۳

سخنی در باره اسیران و بازماندگان واقعه کربلا ۷۵۸

فصل هفتم: از کوفه تا شام ۷۶۱

توضیحی در باره مسیر کاروان اسیران کربلا، از کوفه به شام و از شام تا مدینه ۷۶۳

پژوهشی در باره انتساب و وفات رقیه ۸۰۹

فصل هشتم: از شام تا مدینه ۸۲۰

سخنی در باره بازگشت اهل بیت امام (ع) به کربلا و ملاقات آنها با جابر در روز اربعین ۸۳۳

بخش ششم: بازتاب شهادت امام حسین (ع) و فرجام کسانی که در کشتن امام (ع) و ...

فصل یکم: بازتاب شهادت امام (ع) در سخنان برخی شخصیت‌های نامدار ۸۴۹

فصل دوم: بازتاب کشته شدن امام حسین (ع) در میان قاتلان ۸۶۵

فصل سوم: بازتاب کشته شدن امام حسین (ع) در میان خانواده قاتلان ۸۷۱

فصل چهارم: بازتاب حادثه کربلا در عراق و حجاز ۸۷۷

فصل پنجم: سرانجام کسانی که در کشتن امام حسین (ع) و یارانش نقش داشتند ۸۷۹

سخنی در باره سرانجام قاتلان امام (ع) و کسانی که ایشان را در برابر دشمن، تنها گذاشتند ۹۲۱

بخش هفتم: عزاداری و گریه برای امام حسین (ع)

فصل یکم: سوگواری ۹۲۹

۹	
۹۴۸	فصل دوم: مصیبت خوانی برای امام حسین علیه السلام
۹۵۶	فصل سوم: اهمیت و آداب روز عاشورا
۹۷۰	سخنی در باره حکم روزه روز عاشورا
۹۷۲	فصل چهارم: گریستن و گریاندن بر سید الشهداء علیه السلام و یارانش
۹۷۵	توضیحی در باره «أنا قتل العبرة»
۱۰۰۲	سخنی درباره شادی و غم در غیر انسان
۱۰۰۳	فصل پنجم: دو زیارت منسوب به ناحیه مقدسه
۱۰۴۴	سخنی درباره میزان اعتبار دو زیارت منسوب به ناحیه مقدسه

پیش‌گفتار

بررسی جامع و همه‌جانبه زندگی پیشوایان دینی (پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم‌السلام)، از آن رو که به فهم درست گفتار، رفتار و موضعگیری آنان در شرایط گوناگون می‌انجامد، ضروری است؛ زیرا نگاه تحریک‌ای و تک‌بعدی، از آفتِ بدفهمی مصون نیست. در نگاه جامع می‌توان رشته پیوند حلقه‌های به ظاهر گسسته را پیدا کرد، چنان‌که با همین نگاه می‌توان تعارض ظاهری برخی سخنان و رفتارها را برطرف ساخت.

این جامع‌نگری، تنها با پژوهش‌های علمی و روشمند در باره هر یک از این پیشوایان، تحقق می‌یابد که لازمه آن، حضور محققان با تخصص‌های گوناگون در مراحل مختلف پژوهش است. به انجام رساندن چنین پژوهش‌هایی، سالیان درازی است که دغدغه این جانب و همکارانم در پژوهشکده علوم و معارف حدیث است. دانش‌نامه امیر المؤمنین ﷺ که در سال ۱۳۷۹ منتشر شد، نخستین اثر از این گونه پژوهش بود که پس از مدّت‌ها تلاش، به ثمر نشست و در جامعه علمی داخل و خارج کشور، بازتاب‌های بسیار مثبت داشت. دومین اثر از این مجموعه نیز کتابی است با عنوان دانش‌نامه امام حسین ﷺ که به لطف الهی در سال ۱۳۸۸ پس از سال‌ها مطالعه و تحقیق، با همکاری جمعی از پژوهشگران پژوهشکده، به انجام رسید و در

۱. دانش‌نامه امیر المؤمنین ﷺ بر پایه قرآن، حدیث و تاریخ، در چهارده جلد (سیزده جلد متن عربی - فارسی و یک جلد ویژه فهرست‌ها و نمایه) و نیز خلاصه‌ای از آن در یک جلد، با عنوان: گزیده دانش‌نامه امیر المؤمنین ﷺ، هم اکنون در دسترس علاقه‌مندان است.

جای خود، مورد توجه ویژه فرهیختگان و عموم خوانندگان قرار گرفت. در این کتاب، تلاش شده است تا زوایای مختلف زندگانی امام حسین (ع) (و از آن جمله حماسه تاریخ ساز کربلا)، به تفصیل، مورد بررسی و پژوهش قرار گیرد.

ناگفته پیداست که امام حسین (ع) در میان شیعیان و عموم مسلمانان و حتی دیگر جوامع، بیشتر با حادثه عاشورا - که درخشان ترین بخش زندگی ایشان است -، شناخته شده است. البته اگر گزارش این بخش از زندگی ایشان با دیگر بخش های آن همراه گردد، شناخت کامل تری به دست می دهد. از این رو، تلاش شد تا در دانش نامه یاد شده، تمام مقاطع زندگی امام حسین (ع) بازگو شود، هر چند حساسیت و بزرگی حادثه عاشورا ایجاب می کرد که نسبت به آن مقطع، بررسی علمی درخور انجام گیرد که این مهم نیز در حد توان، به منصفه ظهور رسید. این کوشش ها با این هدف سامان یافت که بتواند تاریخ زندگی نورانی و افتخار آمیز حضرت ابا عبد الله الحسین (ع) و به ویژه حماسه کربلا را، هر چه کامل تر، دقیق تر و با شیوه های علمی به خوانندگان منتقل نماید.

به نمایش گذاشتن نسخه ای از انسان کامل و قوآن ناطق

واقعیت، این است که امام حسین (ع)، با بهره گیری از فرصت گران قدر کربلا، نسخه کاملی از قرآن ناطق و انسان کامل را در برابر چشم جهانیان، به نمایش گذاشت و حماسه ای بی نظیر، پدید آورد. در این حماسه، انواع خصلت های والای انسانی، همچون: صبر و استقامت، ایثار و از خود گذشتگی، کرامت و عزت نفس، آزادی خواهی، صداقت و حفظ آرامش روانی در سخت ترین شرایط زندگی (در برابر انواع پستی ها، جنایت ها، قساوت ها و بی رحمی ها)، به گونه ای جلوه یافته که فرشتگان الهی، شگفت زده شده اند.^۱

این نمایش، نه قدری صریح، روشن، آشکار و عمومی بود که حتی دشمنان امام

۱. وقد عَجَبَتْ مِنْ صَبْرِكَ مَلَائِكَةُ السَّمَوَاتِ (المزار الکبیر: ص ۵۰۴، بحار الأنوار: ج ۱۰۱ ص ۲۴۰).

علی علیه السلام و اهل بیت علیهم السلام نیز نتوانستند آن را تحریف کنند و چهره درخشان ابا عبد الله الحسین علیه السلام و قیام الهی او را به گونه‌ای دیگر، جلوه دهند.

بزرگ‌ترین درس عاشورا

تاریخ عاشورا، درس‌های اخلاقی، سیاسی و اجتماعی ارزنده و متنوعی را به امت اسلامی، بلکه به همه آزادی‌خواهان راستین، ارائه می‌کند؛ لیکن بزرگ‌ترین درس آن، هشدار نسبت به استحاله فرهنگی و سیاسی یک جامعه ارزش‌مدار است. این درس، خصوصاً برای ملت ایران - که با الهام گرفتن از فرهنگ عاشورا و رهبری یکی از فرزندان راستین ابا عبد الله الحسین علیه السلام، امام خمینی علیه السلام، انقلابی را بر پایه ارزش‌های اسلامی پدید آوردند -، فوق‌العاده مهم، بیدار کننده و عبرت‌آموز است.

واقعیت، این است که تاریخ عاشورا، از ظرفیت بی‌بدیلی در هدایت انسان‌ها و سازندگی جامعه آرمانی انسانی و مبتنی بر ارزش‌های اسلامی، برخوردار است و با توجه به این ظرفیت فرهنگی، از این حدیث نبوی گشوده می‌گردد که: در حساس‌ترین نقطه عرش الهی، از حسین، به عنوان «چراغ هدایت» و «کشتی نجات»، یاد شده است. متن حدیث، چنین است:

إِنَّ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ علیه السلام فِي السَّمَاءِ أَكْبَرُ مِنْهُ فِي الْأَرْضِ؛ وَإِنَّ لَمْكَتُوبٍ عَنْ يَمِينِ عَرْشِ اللَّهِ جل جلاله: مُصْبَاحٌ هُدًى، وَسَفِينَةٌ نَجَاةٍ.

حسین بن علی علیه السلام، در آسمان، مقامی برتر از زمین دارد؛ چرا که در سمت راست عرش الهی، در باره او نوشته شده است: چراغ هدایت و کشتی نجات!

بی تردید، همه امامان اهل بیت علیهم السلام، چراغ هدایت و کشتی نجات اند؛ اما ظرفیت فرهنگی تاریخ عاشورا، سبب شده است که نام امام حسین علیه السلام بدین عنوان به ثبت برسد.

آری! بهره‌گیری صحیح از این ظرفیت می‌تواند نه تنها ملت‌های مسلمان، بلکه

جهان را از بن بست اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ای که امروز گرفتار آن است، نجات دهد.

این است راز آن همه تأکید اهل بیت (ع) بر زنده نگه داشتن عاشورا، رفتن به کربلا و زیارت سید الشهداء.

ضرورت بازنگری تاریخ عاشورا

ظرفیت گسترده فرهنگی واقعه عاشورا و جایگاه ویژه آن در جهان اسلام، بویژه نزد پیروان اهل بیت (ع)، ایجاب می کند که موضوع نهضت حسینی، به عنوان یکی از اصلی ترین مسائل مطرح در مکتب تشیع، در حوزه های علمی و دانشگاه ها، توسط توانمندترین دانشمندان و کارشناسان، مورد تحقیق و تدقیق قرار گیرد و نخبگان آشنا با قرآن و حدیث و تاریخ اهل بیت (ع)، ضمن جمع آوری، جمع بندی و ارزیابی گزارش های تاریخی، ابعاد متنوع و آموزنده این حماسه سرشار از هدایت، عزت و سعادت را تبیین و تفسیر نمایند.

اما با کمال تأسف، باید گفت که عدم توجه لازم از جانب حوزه های علمی و شخصیت های بزرگ علمی شیعه به این مسئله بسیار مهم، از یک سو، و گریه خوردن مراسم عزاداری سید الشهداء (ع) با معیشت شماری از مردم، از سوی دیگر، سبب شده است که در بسیاری از مجالس عزاداری امام حسین (ع)، تحریک عواطف مردم، جایگزین تبیین اهداف بلند نهضت حسینی گردد و بدین سان، نه تنها بازار گزارش های ضعیف و بی ریشه ای که جنبه عاطفی آنها قوی است - هر چند خلاف شأن و منزلت اهل بیت (ع) باشند -، رونق یابد، بلکه به تعبیر استاد شهید مطهری، با این استدلال ماکیاوولی که «هدف، وسیله را توجیه می کند»، راه برای جعل و دروغ در مرثیه سرایی، هموار شود؛^۱ گزارش هایی از این قبیل که:

- «هاشم بن عُتْبَه مِر قال، با نیزه‌ای به طول هجده گز، به یاری امام حسین علیه السلام آمد»^۱، در حالی که او از یاران امام علی علیه السلام بود و حدود بیست سال پیش از واقعه عاشورا، در جنگ صفین، کشته شده بود!

- «عمر بن سعد، یک میلیون و ششصد هزار نفر از مردم کوفه را به کربلا آورد»^۲، در صورتی که در آن زمان، جمعیت کل کوفه، حدود یکصد هزار نفر بوده است!
- «امام حسین علیه السلام، در روز عاشورا، سیصد هزار نفر را به دست خود، هلاک گردانید»^۳، در صورتی که اگر امام علیه السلام در هر ثانیه، یک نفر را کشته باشد، برای کشتن سیصد هزار نفر، ۸۳ ساعت و بیست دقیقه، وقت لازم است!

- «حضرت ابو الفضل علیه السلام، روز عاشورا، ۲۵ هزار نفر را کُشت»^۴، که با محاسبه‌ای که بدان اشاره شد، کشتن این شمار از دشمن، نزدیک به هفت ساعت، وقت می‌خواهد!

نویسنده گزارش‌های یاد شده، گویا با هدف ایجاد فرصت لازم برای عملیات مورد اشاره، مدّعی می‌شود که روز عاشورا، ۷۲ ساعت طول کشیده است!^۵

از این دست گزارش‌ها در کتاب‌هایی که با عنوان «منابع ضعیف» معرفی می‌شوند، فراوان است. البته باید مطالبی را هم که به عنوان «زبان حال» از سوی روضه‌خوانان و مرثیه‌سرایان، مطرح شده و به تدریج، به «زبانِ قال» تبدیل شده و می‌شود، به فهرست گزارش‌های ضعیف، افزود!

۱. ر.ک: مُعْرِقُ الْقُلُوب: ص ۱۵۲، روضه الشهداء: ص ۳۰۱ و در آن آمده: «نیزه‌ای چون مار ارقم در دست گرفته».

۲. أسرار الشهداء: ج ۳ ص ۳۹.

۳. ر.ک: أسرار الشهداء (چاپ قدیم): ص ۳۴۵.

۴. همان جا.

۵. ر.ک: حماسه حسینی: ج ۱ ص ۲۹، لؤلؤ و مرجان: ص ۲۵۱، أسرار الشهداء: ج ۳ ص ۳۵-۳۹.

۶. ر.ک: ص ۳۲ (منابع غیر قابل استناد).

باری، پاسخگو نبودن حوزه‌های علمیه و کارشناسان خبره حوزوی و دانشگاهی به نیازهای جدی جامعه در زمینه تاریخ صحیح و اهداف بلند نهضت حسینی، سبب شده است که شمار کتاب‌هایی که خصوصاً در عصر حاضر در باره امام حسین (ع) تألیف شده‌اند، به صدها و بلکه هزاران عنوان برسد، و در عین حال، کتاب‌های مستند و قابل اعتماد در جهت تبیین صحیح تاریخ نهضت حسینی و اهداف و آرمان‌های آن، بسیار اندک باشند. از این رو، در جامعه امروز ایران - که انقلاب اسلامی آن، با الهام از نهضت عاشورا به ثمر رسیده و سومین دهه خود را نیز پشت سر گذاشته است -، بازنگری و بازنگاری تخصصی تاریخ عاشورا و پاک سازی آن از مطالب بی اساس و موهن، در جهت محافظت و صیانت از جان مایه انقلاب اسلامی، بسیار ضروری می‌نماید و این، بزرگ‌ترین خدمتی است که مراکز علمی و پژوهشی می‌توانند به ساحت قدس ابا عبد الله الحسین (ع) و مکتب اهل بیت (ع) داشته باشند.

آری! دانش‌نامه امام حسین (ع)، گامی متواضعانه در این راه بود، که پس از سال‌ها تحقیق و تلاش، با همکاری شماری از پژوهشگران توانمند «پژوهشکده علوم و معارف حدیث»، در چهارده جلد (متن)^۱، به سرانجام رسید و در ذی حجه ۱۴۳۰ (آذرماه ۱۳۸۸)، در دسترس همگان، بویژه اصحاب تحقیق، قرار گرفت؛ اما با توجه به این که بخش‌هایی از آن دانش‌نامه - که با شهادت سید الشهداء (ع) و یاران با وفایش مرتبط است -، بیش از سایر بخش‌ها برای آشنایی هر چه بیشتر و عالمانه عموم خوانندگان با تاریخ حماسه کربلا، کاربرد دارد و از سوی دیگر می‌تواند دست‌مایه‌ای بسیار مناسب برای مبلغان دینی و به ویژه در سفرهای تبلیغی شان به شمار آید، اینک گزیده‌ای از بخش‌های مورد اشاره، با عنوان: شهادت‌نامه امام حسین (ع)، تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد.

در این جا، از همه پژوهشگران گران‌قدری که به گونه‌ای در تدوین این اثر سهیم بوده‌اند، خصوصاً گروه «سیره‌نگاری» پژوهشکده علوم و معارف حدیث و بویژه

۱. جلد پانزدهم این کتاب، به فهرست‌ها و نمایه اختصاص دارد.

آقایان سید محمود طباطبایی نژاد و سید روح‌الله سید طباطبایی - که در مرحله تألیف دانش‌نامه، معاونت این پژوهش را به عهده داشته‌اند -، و نیز از فاضل ارجمند جناب آقای مرتضی خوش‌نصیب - که گزیده‌سازی این کتاب، توسط ایشان انجام شده - صمیمانه سپاس‌گزاری می‌کنم. همچنین از فرهیختگان گرانمایه آقایان: عبد‌الهادی مسعودی، مهدی مهریزی و محمد مرادی - که ترجمه دانش‌نامه امام حسین (ع) با قلم شیوای ایشان است -، قدردانی و تشکر می‌نمایم و برای همه آنان، از خداوند مَنَّان، پاداشی درخور فضلش، مسئلت دارم.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ (ع) يَوْمَ الْوُرُودِ وَ ثَبِّتْ لَنَا قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ
و أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ الَّذِينَ يَتْلُوا مَهَجَهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ (ع).

محمّد محمّدی ری‌شهری

۱۷ مرداد ۱۳۸۹

۲۷ شعبان ۱۴۳۱